

Stichting Missie Nederland
Hoofdstraat 51
3971 KB DRIEBERGEN-RIJSENBURG

JAARVERSLAG 2018

RAPPORT

Inzake jaarverslag 2018

JAARVERSLAG 2018**INHOUD****Paginanummer****1. Bestuurs- en directieverslag**

1.1	Algemeen	4
1.2	Bestuur Stichting MissieNederland	5
1.3	Directieverslag 2018	7
1.4	Activiteiten 2018	7
1.5	Werkorganisatie	11
1.6	Financiën	12
1.7	Toekomst	18

2. Jaarrekening 2018

2.1	Balans per 31 december	22
2.2	Staat van baten en lasten	24
2.3	Resultaatbestemming	25
2.4	Overzicht lastenverdeling	26
2.5	Kasstroomoverzicht	28
2.6	Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	29
2.7	Toelichting op de balans	31
2.8	Toelichting op de baten	36
2.9	Toelichting op de lasten	38
2.10	Ondertekening	39

3. Overige gegevens

3.1	Controleverklaring	41
-----	--------------------	----

Bijlage

Begroting 2019	45
----------------	----

1. BESTUURS- EN DIRECTIEVERSLAG

1.1 Algemeen

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De Stichting MissieNederland is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 41188580. De Stichting is statutair gevestigd te Driebergen-Rijsenburg en heeft haar kantoor aan de Hoofdstraat 51 te Driebergen-Rijsenburg. De rechtsvorm is de vorm van een stichting. De stichting is ANBI geregistreerd onder RSIN nr. 5438834.

Omschrijving van de doelstelling

MissieNederland wil dienstbaar zijn aan de opbouw en de eenheid van de universele gemeente van Jezus Christus met het oog op haar missionaire roeping om in woord en daad getuige van Hem te zijn in deze wereld en om discipelen te maken van alle volken, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

MissieNederland wil deze missie realiseren door:

- het bijeenbrengen van plaatselijke gemeenten, kerkgenootschappen, christelijke organisaties en individuele christenen in een netwerk voor ontmoeting, inspiratie en onderlinge opbouw en samenwerking en het geven van stem aan haar deelnemers in kerk, media en samenleving;
- het zoeken van, zowel in Nederland als daarbuiten, gemeenschap en samenwerking met allen die zich herkennen in haar grondslag en doelstelling.

Juridische structuur

MissieNederland is een zelfstandig opererende stichting. De aangesloten deelnemers hebben geen formele bevoegdheden. MissieNederland is aangesloten bij de European Evangelical Alliance (EEA), European Evangelical Missionary Alliance (EEMA) en de World Evangelical Alliance (WEA), maar is daaraan geen verantwoording verschuldigd.

CBF

MissieNederland heeft op 22 december 2016 van het CBF de CBF-erkenning verkregen als categorie C-organisatie. Op 27 december 2018 is de CBF-erkenning voor MissieNederland door het CBF verlengd.

Code en richtlijnen

MissieNederland hanteert de volgende richtlijnen:

- SBF-code voor Goed Bestuur (vervangt code Wijffels).
- Richtlijn 650 en Richtlijn C2 (onderdeel van richtlijnen voor de jaarverslaggeving van de Raad voor de jaarverslaggeving) en aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 'kostentoerekening beheer en administratie'.
- Erkenningsregeling Goede Doelen.
- Regeling beloning directeuren van goede doelen.
- Richtlijn Financieel Beheer goede doelen.
- "Gedragscode voor leidinggevenden in kerken, gemeenten en organisaties" gepubliceerd in juli 2006 door SGL.

Wet op bescherming persoonsgegevens (Wbp)

Op grond van het vrijstellingsbesluit Wbp BWBR0012461, hoofdstuk 2, artikel 3 is MissieNederland niet aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Statutenwijziging

Gedurende het verslagjaar zijn de statuten niet gewijzigd. Het bestuursreglement is op 6 december vernieuwd.

1.2 Bestuur Stichting MissieNederland

Vergaderingen bestuur Stichting MissieNederland

In deze periode vergaderde het bestuur zeven keer: 18 januari, 8 maart, 19 april, 14 juni, 6 september, 25 oktober en 6 december. De agendacommissie, die wordt gevormd door voorzitter, vicevoorzitter en secretaris, bereidt de vergaderingen voor. Zij stelt in nauw overleg met de directie de conceptagenda voor de bestuursvergadering vast en bereidt (zo nodig) de stukken voor. De directie levert de overige vergaderstukken aan.

Bestuurswijzigingen

In 2018 waren de onderstaande mutaties in het bestuur:

- De heer L (Leo) van Hoorn, afgetreden per 8 maart
- De heer G.J. (Geert Jan) van Dijk, toegetreden per 8 maart
- Mevrouw L.W. (Laura) Dijkhuizen-Gast, afgetreden per 6 december

Het aantal bestuursleden komt hierdoor op zeven. Artikel 6.1 van de statuten bepaalt dat negen bestuursleden gewenst is. Het bestuur zal zich in 2019 beraden over een vernieuwd bestuursmodel dat beter aansluit op de vernieuwde organisatie.

Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling per 31 december 2018 is als volgt.

Voorzitter	De heer Ing. J. (Jaap) van de Poll MA Zwolle	Pastor algemene zaken Vrije Evangelisatie Zwolle (VEZ). Lid Board of Directors SEMILA (Seminario Intercultural Latin America), Riobamba Ecuador.
Secretaris	De heer J.R. (Rolf) Sloots MGM Zwolle	Concernmanager & loco-gemeentesecretaris gemeente Emmen. Lid Raad van Advies faculteit Bedrijfseconomie NHL/Stenden. Penningmeester Stichting Vrijwilligers Terminale Zorg Drenthe.
Vicevoorzitter	De heer G.J. (Geert Jan) van Dijk Nieuwekerk aan de IJssel	Voorzitter stichting Umoja Nederland. Secretaris stichting Micha Nederland.
Lid	De heer Drs. B. (Bertus) Tichelaar Soest	Manager Evangelische Omroep. Penningmeester stichting Raad voor de Journalistiek.
Lid	Mevrouw A.E. (Bettelies) Westerbeek Den Haag	Missionair pionier Westlandse kerken Den Haag.
Lid	Mevrouw I. (Inge) Verhoef-Postma Wapenveld	Directeur Arab Vision Nederland en internationaal. Freelancer stichting Community Development Services International.
Lid	De heer lt.-kolonel J. (John) den Hollander Almere	Financieel Secretaris Leger des Heils Nederland, Tsjechië, Slowakije. Lid financiële commissie Raad van Keken Nederland. Lid CIO-K (betreft Interkerkelijk contact Overheidszaken, specifiek Kerkgebouwen).

Vergoeding bestuursleden

Behalve een vergoeding voor gemaakte (reis)kosten ontvangen de bestuursleden geen bezoldiging. De bestuurskosten zijn € 3.380 en dat is € 1.370 lager (-29%) dan begroot en € 1.100 hoger (48%) dan in 2017.

Directieverslag 2018

1.3 Inleiding

Voorwoord

2018 stond in teken van het deelnemersonderzoek, opzetten nieuw strategische plan en visie document, werving en selectie nieuwe directeur. Door het wegvallen van de algemeen secretaris was MissieNederland onderbemand in de vertegenwoordiging in verschillende netwerken. Alhoewel de zakelijk directeur de maximale inspanning geleverd heeft om MissieNederland operationeel te houden, kon dit vacuüm niet voldoende worden gecompenseerd. Voor de inhoudelijke aansturing van de relatiemanagers is er gedurende 7 maanden een externe coördinator/coach aangesteld. De uitkomsten van het deelnemersonderzoek, o.l.v. een externe consultant, is samen met het bestuur besproken en een aanzet voor strategische keuzes is gemaakt. Het uiteindelijke strategisch plan en visie document zal o.l.v. de nieuwe directeur in 2019 worden opgesteld. Op 1 december is dhr. Jan Wolsheimer begonnen als directeur van MissieNederland.

Visie en Missie

Onze droom is dat de Kerk in Nederland weer een beweging van volgelingen van Jezus Christus is die in woord en daad en in wijk en wereld getuige is van haar Koning. Het is duidelijk dat dit verlangen bij veel kerken en christenen leeft. Het zoeken naar vernieuwing en naar 'meer van de Geest', maar ook allerlei missionaire en diaconale initiatieven komen hieruit voort.

MissieNederland wil deze beweging bevorderen en dienen door kerken en organisaties met elkaar te verbinden, ze te ondersteunen en te inspireren om samen getuigen te zijn van Jezus Christus in wijk en wereld en discipelen te maken van alle naties.

Concreet wordt dit zichtbaar in (indicatoren):

- een aanstekelijke en getuigende **levenswijze van christenen**;
- duurzame, inclusieve, relevante en uitnodigende **gemeenschappen** (kerken en organisaties);
- krachtige **netwerken** van kerken en bedieningen/organisaties die samenwerken en meewerken aan een missionaire kerk;
- missionaire en diaconale **initiatieven** in Nederland en 'tot aan de einden der aarde'.

1.4 Activiteiten 2018

Bovengenoemde doelstellingen bereiken we door kerken en organisaties te verbinden, te ondersteunen en te inspireren, kortom door te netwerken en te communiceren. Netwerken is onze modus operandi. Daarbij richten we ons op 4 aandachtsgebieden die corresponderen met bovengenoemde indicatoren. Bij ieder aandachtsgebied noemen we hierna de belangrijkste activiteiten.

Missionaire Levensstijl

Vanwege de beperkte middelen en capaciteit heeft MissieNederland besloten om dit aandachtsgebied over te dragen aan het netwerk. Er zijn door MissieNederland geen activiteiten ontplooid.

Missionaire Gemeenschapsvorming

Geloven kun je nooit alleen. Verbonden met Christus wordt je ook verbonden met andere gelovigen. Naast onderwijs, toerusting, discipelen maken is gemeenschapsvorming dan ook de tweede pijler van missionair kerk zijn. Dat kan in de vorm van gemeenten maar ook in de vorm van bedieningen of organisaties waarin discipelen samenwerken om zout, licht en een stad op een berg te zijn, in hun omgeving en in de wereld: gemeenschappen die inclusief zijn, aantrekkelijk, uitnodigend, vrijmoedig, uitgaand en duurzaam.

Onze rol is wel aan verandering onderhevig en vrijwel alle kerkgenootschappen zijn zich bewust - en actief met - nieuwe gemeenschapsvorming.

Activiteiten

Kerkvernieuwing middels het starten van nieuwe pioniersplekken blijkt een prachtige mogelijkheid om nieuwe groepen niet-christenen aan te trekken. MissieNederland heeft een rol vervuld de afgelopen jaren in het versterken van de beweging van kerkplanting. Middels symposia, conferenties, opinieartikelen en inzet van menskracht is de beweging verder gebracht. MissieNederland mag met recht als een katalysator worden beschouwd binnen dit veld. Belangrijkste activiteiten zijn:

- Een veilige kerk voor LHBT-ers in een netwerkgroep
- Kerklab
- Opwekking
- Bijeenkomst evalueren van vernieuwing in missionaire projecten en kerkplantingen
- Netwerkbijeenkomsten vrouwentheologen
- New Wine zomerbijeenkomst
- Studiedag 'Een nieuwe beeldenstorm'
- Micha Nederland - netwerk van kerken en organisaties m.b.t. gerechtigheid
- Kerkproeverij (i.s.m. RvK, EO, KRO-NCRV, IZB, Alpha Nederland)
350 deelnemende kerken met een positieve evaluatie. Het project wordt in 2019 voortgezet.

De ontwikkelingen op het gebied van missionaire gemeenschapsvorming zullen de komende jaren onverminderd doorgaan. Kerken reserveren jaarlijks gelden om te kunnen experimenteren en te zoeken naar mogelijkheden het evangelie te blijven uitdragen. Onze deelnemers zullen zich hier onverminderd mee bezighouden.

Netwerken

- Kerklab - netwerk van missionaire pioniers uit kerken en organisaties
- Netwerk Vrouwentheologen
- Netwerk Bezinning Profetie en gemeente
- Werkgroep LHBT-ers in gemeente en organisatie

- City to City Europe - Europees netwerk van gemeentestichters
- Micha

Missionaire Eenheid en Samenwerking

Christus bad dat zijn volgelingen één zouden zijn, opdat de wereld geloofd dat Hij door God gezonden is (Johannes 17:21). Christelijke eenheid is zo een missionair getuigenis op zichzelf. Bovendien hebben we elkaar in een tijd van onzekerheid en zoeken naar nieuwe wegen in een post-christelijke context meer nodig dan ooit. In Afrika zeggen ze dan: alleen ga je sneller, maar samen kom je verder. We zien hoe er in een individualistische samenleving gezocht wordt naar verbinding op thema's die ons allemaal raken zoals godsdienstvrijheid, gerechtigheid en omgaan met secularisatie, maar ook hoe we samen het getuigenis over Jezus Christus handen en voeten kunnen geven. Daarbij worden muren afgebroken, bruggen gebouwd en relaties versterkt. In dit aandachtsgebied werken we nauw samen met o.a. de Raad van Kerken.

Activiteiten

- Nieuwjaarsbijeenkomst voor deelnemers MissieNederland
Presentatie 'jeugdrends' die later door de deelnemers verder is gecommuniceerd
- Week van Gebed i.s.m. Raad van Kerken
146 gepubliceerde gebedslocaties in Nederland, naar schatting 200.000 lokale bidders.
- Bijeenkomsten netwerk fondsenwerving
- Trainingsdag jeugdwerkers
- Jeugdrends onderzoek en presentatie Re-search & Re-act
Presentatie van 16 onderzoeken i.s.m. CHE & PTU aan 100 deelnemers met de beoordeling 'goed'.
- Deelnemersbijeenkomst rondom AVG
Workshop implementatie AVG voor (deelnemende) organisaties en kerken. 250 aanwezig met de beoordeling 'zeer goed'.
- Werkgroep Kampaanbieders
2 ontmoetingen met 10 kampaanbieders waarvan 8 deelnemer van MissieNederland. De kampaanbieders hebben de gezamenlijke gedragscode ontwikkeld en ondertekend.
- Rondom het Kind
De organisatiestructuur is i.s.m. Opwekking veranderd. De 'sturing' is nu in handen van MissieNederland en Opwekking en er komt een kerngroep voor het bepalen van de activiteiten in 2019. De opzet is om een beweging te vormen die geloofsopvoeding hoog op de agenda zet bij ouders, kerken en scholen.

Netwerken

- World Evangelical Alliance (WEA)
- European Evangelical Alliance (EEA)
- Lausanne Committee for World Evangelization
- Nederlands Christelijk Forum
- In Vrijheid Verbonden (vice voorzitterschap)
- Christelijke coalitie (NZR, RvK, Prisma, SKIN en MNL)
- Christelijk Sociaal Congres
- Netwerk Fondsenwerfers

- Werkgroep gebedsnetwerken
- INNOV8 - netwerk van en voor professionele jeugdwerkers
- Rondom het Kind - netwerk van kinderwerkers
- Kampaanbieders - werkgroep/netwerk van kampaanbieders
- International Association for the Study of Youth Ministry (IASYM)
- Raad van Kerken

Missionaire Presentie

De spits van missionair kerkzijn ligt in de presentie van de Kerk en van christenen in deze wereld. “Jullie licht moet schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel”, zei Jezus tegen Zijn discipelen en hij stuurde hen er op uit om de zieken te genezen en te verkondigen dat het Koninkrijk van God nabijgekomen was (Luk.10). Daad en woord horen onlosmakelijk bij elkaar. We noemen dat Integral Mission. We zien dat de participatiesamenleving en de vluchtelingenstroom nieuwe en prachtige kansen biedt voor de kerk om Gods liefde te laten zien en dat kerken en organisaties daar ook op allerlei manieren en in allerlei samenwerkingsverbanden handen en voeten aan te geven. Tegelijkertijd creëert de internationale situatie grote uitdagingen op het gebied van zending en hulpverlening, zoals bijvoorbeeld in het Midden Oosten, die alleen samen het hoofd geboden kunnen worden. In dit aandachtsgebied werken we nauw en goed samen met de Nederlandse Zendingsraad.

Activiteiten

- MissieNederland heeft, i.s.m. Opwekking de MissionExpo, -Plaza en -Boulevard georganiseerd voor de Opwekkingsconferentie. Ruim 140 organisaties hebben zich daar gepresenteerd aan een breed christelijk publiek met de oproep om Jezus te volgen.
- Toerustingdag voor ThuisFrontTeams (TFT)
137 TFT bijeen om toegerust en geïnspireerd te worden in de begeleiding en ondersteuning van hun zendingswerker.
- Oriëntatiebeurs Missionair Werk
- TCK weekenden
47 jongeren bijeen om te praten over de andere cultuur. Ondersteuning en toerusting.
- MemberCare netwerkbijeenkomsten en studiedag
2 bijeenkomsten voor MemberCare coördinatoren; 17 organisaties aanwezig; onderwerpen: HRM & MemberCare en AVG.
2 bijeenkomsten voor netwerkleden (hulpverleners). Behandelen van casussen en aanpak.
Studiedag MemberCare; 40 aanwezigen; onderwerp: MemberCare wereldwijd; informatie en inspiratie.
- Missionaire cross culturele seminars tijdens Opwekking
5 seminars met in totaal zo'n 2.500 aanwezigen over de thema's: Europa, Moslims, ongerechtigheid, vreemdeling (immigrant), onbereikte volken.
- Themabijeenkomsten i.s.m. NZR
Bijeenkomst 'Vrouwen & Zending' n.a.v. boek Ds. Kommers; 30 organisaties
Twee bijeenkomsten 'minst bereikte volken'; 2 x 20 organisaties
Bijeenkomst Centraal-Azië, 25 organisaties

Netwerken

- Midden Oosten Beraad en China Beraad
- Schuldhulpmaatje Nederland (B-lid: oprichters en kerken)
- Loving & Serving Muslims
- Membercare Nederland
- TCK (MK Focus)
- EEMA
- WEA-MC (Missions Commission)
- Missionair Adviescentrum

1.5 Werkorganisatie

Er waren over geheel 2018 8 werknemers in dienst met een gewogen fte van 4,42. Op 1 juni heeft Dorina Nauta MissieNederland verlaten. Martine Versteeg heeft deze functie relatiemanager jeugd vanaf 1 januari tijdelijk ingevuld en per 1 januari 2019 is Martine in vaste dienst getreden. Het tijdelijk contract van Jonathan Zeijl is, vanwege bedrijfseconomische omstandigheden, per 1 maart 2018 niet verlengd. Adri Veldwijk was tot 1 december tijdelijk volledig directeur van MissieNederland. Na het aantreden van Jan Wolsheimer als directeur per 1 december 2018, is de functie van Adri Veldwijk veranderd naar Senior Relatiemanager. In 2018 is extra kennis en capaciteit ingehuurd om de werkzaamheden van de relatiemanagers te coördineren. Het ziekteverzuim was 1,5% (in 2017 was deze 2,9%).

Samenstelling staf per 31 december:

Jan Wolsheimer	Directeur (0,84 fte)
Adri Veldwijk	Senior relatiemanager (0,8 fte)
Annemieke van den Berg	Relatiemanager ZWO (0,9 fte)
Egbert Bramer	Relatiemanager speciale projecten (1 fte)
Martine Versteeg	Relatiemanager Jeugd (0,5 fte)
Jan Willem Janse	Relatiemanager Media & Communicatie (0,8 fte)

Egbert Bramer heeft, vanwege bedrijfseconomische omstandigheden, MissieNederland per 1 januari 2019 verlaten.

Arbeidsvoorwaarden

De stichting volgt de CAO Welzijn & Maatschappelijk Dienstverlening voor de (aanvullende) secundaire arbeidsvoorwaarden voor zover deze niet zijn opgenomen in de arbeidsovereenkomsten en het eigen personeelshandboek.

Beloning directie

MissieNederland hanteert de 'Regeling Beloning directeuren van Goededoelenorganisaties 2018' om de hoogte van het directie salaris te bepalen a.h.v. het 'Beloning Score Directiefuncties puntensysteem'. Het bestuur heeft in 2017 het aantal punten voor directiefunctie MissieNederland vastgesteld op 305 BSD-punten. Het maximum jaarsalaris volgens bovengenoemde richtlijn en het aantal BSD-punten bedraagt € 73.023 (1 januari 2018) bij 100% dienstverband.

De directie is door het bestuur ingeschaald als Senior Relatiemanager (hoofdfunctie) en krijgt voor het uitoefenen van directietaken en het dragen van directieverantwoordelijkheden, een toeslag van maximaal 20%. De directiekosten zijn verder op in het jaarverslag gespecificeerd.

Datasecurity

MissieNederland werkt volledig 'in de cloud' en heeft geen eigen dataservers. MissieNederland maakt, uitsluitend via beveiligde SSL-verbindingen, gebruik van Office365 (Microsoft), Reelezee online boekhoudpakket (Reelezee), GoogleApps (Google) en CRM van Procurios. De dataopslag en -security is de verantwoordelijkheid van respectievelijk Microsoft, Reelezee, Google en Procurios. Op 20 december is het CRM systeem vanuit het buitenland gehackt. Deze hacker heeft 3.638 e-mail adressen geconfisqueerd. Het lek in het CRM systeem is door Procurios op 20 december gedicht en de betreffende e-mailadressen zijn door MissieNederland op 20 december aangeschreven en tevens zijn de wachtwoorden gereset. Het datalek is op 21 december gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Nevenfuncties directie

Jan Wolsheimer:

- Algemeen bestuurslid stichting Wijkplatform Molenvliet
- Algemeen bestuurslid stichting CAMA Zending
- Secretaris stichting Peace Penguins

1.6 Financiën

Deze paragraaf geeft een toelichting op de financiën over het kalenderjaar 2018. Het negatief resultaat van € 29.259 is € 30.593 lager dan begroot en € 13.887 beter dan 2017. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- € 45.826 minder inkomsten (-8%) dan begroot en 26% lager dan 2017.
- € 15.233 minder kosten (-3%) dan begroot, door de eenmalige reorganisatiekosten van € 44.566.

Het besluit voor het doorvoeren van de reorganisatie is door het bestuur op 6 december genomen. Het resultaat excl. deze eenmalige reorganisatiekosten is € 15.307 positief en dat is € 13.973 beter dan begroot.

Opbrengsten

Opbrengsten 2018 werkelijk	Fondswerving			inkomsten aandachtstgebieden				Overig	Totaal	% tot
	bijdragen	giften	mailing	levensstijl	gemeenschap	ZWO	Einheid			
particulieren	16.814	72.160	20.133	-	22.097	7.363	5.905	-778	143.696	28,2%
verbonden stichtingen	167.387	250	-	-	3.774	200	75.020	4.091	250.721	49,2%
verbonden gemeenten	37.702	1.340	-	-	396	-	502	-	39.939	7,8%
stichtingen	-	11.387	-	-	1.240	4.862	31.564	1.048	50.100	9,8%
kerken	-	5.435	-	-	782	-	1.245	-	7.462	1,5%
bedrijven	-	1.244	-	-	3.422	-	13.326	104	18.096	3,5%
Totaal opbrengsten 2018 werkelijk	221.903	91.817	20.133	-	31.709	12.425	127.561	4.465	510.014	100%
% van totaal	43,5%	18,0%	3,9%	0,0%	6,2%	2,4%	25,0%	0,9%	100%	

Opbrengsten 2018 begroting	Fondswerving			inkomsten aandachtgebieden				Overig	Totaal	% tot
	bijdragen	giften	mailing	levensstijl	gemeenschap	ZWO	Eenheid			
particulieren	31.000	75.000	29.000	-	18.000	500	34.000	-	187.500	33,7%
verbonden stichtingen	158.365	-	-	-	1.000	5.000	72.000	13.000	249.365	44,9%
verbonden gemeenten	41.575	5.000	-	-	400	-	-	-	46.975	8,5%
stichtingen	-	13.500	-	-	2.000	6.000	32.000	-	53.500	9,6%
kerken	-	2.500	-	-	1.500	-	-	-	4.000	0,7%
bedrijven	-	11.500	-	-	2.500	-	500	-	14.500	2,6%
Totaal opbrengsten 2018 begroot	230.940	107.500	29.000	-	25.400	11.500	138.500	13.000	555.840	100%
% van totaal	41,5%	19,3%	5,2%	0,0%	4,6%	2,1%	24,9%	2,3%	100%	

Werkelijk 2018 vs begroting 2018 in %	Fondswerving			inkomsten aandachtgebieden				Overig	Totaal
	bijdragen	giften	mailing	levensstijl	gemeenschap	ZWO	Eenheid		
particulieren	-45,8%	-3,8%	-30,6%		22,8%	1372,7%	-82,6%		-23,4%
verbonden stichtingen	5,7%				277,4%	-96,0%	4,2%		0,5%
verbonden gemeenten	-9,3%	-73,2%			-1,1%				-15,0%
stichtingen		-15,7%			-38,0%	-19,0%	-1,4%		-6,4%
kerken		117,4%			-47,9%				86,6%
bedrijven		-89,2%			36,9%		2565,2%		24,8%
Totaal werk 2018 vs begroot 2018	-4%	-15%	-31%		25%	8%	-8%	-66%	-8%

Opbrengsten 2017 werkelijk	Fondswerving			inkomsten aandachtgebieden				Overig	Totaal	% tot
	bijdragen	giften	mailing	levensstijl	gemeenschap	ZWO	Eenheid			
particulieren	31.260	75.670	31.873	-	17.726	568	34.059	899	192.055	27,8%
verbonden stichtingen	182.495	5.000	-	4.800	686	90.423	75.328	4.848	363.580	52,7%
verbonden gemeenten	41.597	4.295	-	-	220	-	328	13	46.452	6,7%
stichtingen	-	15.500	-	2.400	1.187	9.091	35.665	7.793	71.636	10,4%
kerken	-	2.438	-	-	929	25	710	-	4.102	0,6%
bedrijven	-	6.819	-	-	3.430	-	766	1.121	12.136	1,8%
Totaal opbrengsten 2017 werkelijk	255.352	109.722	31.873	7.200	24.178	100.107	146.856	14.673	689.962	100%
% van totaal	37,0%	15,9%	4,6%	1,0%	3,5%	14,5%	21,3%	2,1%	100%	

Opbr. 2018 vs Opbr. 2017 in %	Fondswerving			inkomsten aandachtgebieden				Overig	Totaal
	bijdragen	giften	mailing	levensstijl	gemeenschap	ZWO	Eenheid		
particulieren	-46,2%	-4,6%	-36,8%		24,7%	1196,4%	-82,7%		-25,2%
verbonden stichtingen	-8,3%	-95,0%		-100%	450,1%	-99,8%	-0,4%		-31,0%
verbonden gemeenten	-9,4%	-68,8%			79,8%		52,9%		-14,0%
stichtingen		-26,5%		-100%	4,4%	-46,5%	-11,5%		-30,1%
kerken		123,0%			-15,9%	-100,0%	75,4%		
bedrijven		-81,8%			-0,2%		1639,7%		49,1%
Totaal opbrengsten 2018 vs 2017	-13%	-16%	-37%	-100%	31%	-88%	-13%	-70%	-26%

De totale opbrengsten zijn € 510.014, 8% lager dan begroot en 26% lager dan 2017. Hieronder de toelichting:

- De baten van particulieren zijn € 143.698, 23% lager dan begroot, onderverdeeld in:
  - o Deelnemersbijdragen zijn met € 16.814, 46% lager dan begroot en 46% lager dan 2017. Deze daling wordt veroorzaakt door het opzeggen van deelnemerschap van met name de oud EZA persoonlijke deelnemers. De deelnemersbijdrage hebben een structureel karakter voor de opbrengsten.
  - o Giften zijn met € 72.160, 4% lager dan begroot en 5% lager dan 2017. Deze daling wordt veroorzaakt omdat de 'vaste vrienden' (incasso giften) met 11% zijn afgenomen. De incidentele giften zijn met 23% toegenomen.
  - o Direct mail is met € 20.133, 19% lager dan begroot en 21% lager dan 2017.

- De inkomsten van Week van Gebed zijn verschoven van particulieren naar bedrijven omdat dit project logistiek en administratief wordt uitgevoerd door vanAtotZending bv in Putten. De inkomsten van Week van Gebed zijn met € 8.794, 65% lager dan begroot en 53% lager dan 2017.
- De baten van deelnemende (verbonden) stichtingen & gemeenten zijn € 250.721, 1% hoger dan begroot en 31% lager dan 2017. Hieronder de toelichting:
  - Deelnemersbijdragen zijn met € 205.089, 3% hoger dan begroot en 9% lager dan 2017.
  - Het aantal deelnemers is afgenomen en de hoogte van de bijdrage is verlaagd om de deelnemers te behouden. De deelnemersbijdrage hebben een structureel karakter voor de opbrengsten.
  - Giften zijn met € 1.590, 68% lager dan begroot en 33% lager dan 2017. Deze giften zijn incidenteel.
  - De baten van niet verbonden stichten zijn € 17.938, 26% lager dan begroot en 83% lager dan 2017. In 2017 was er één grote, incidentele gift van een deelnemende organisatie. Deze giften zijn incidenteel.
- Giften van bedrijven is met € 1.244, 89% lager dan begroot en 82% lager dan 2017. Deze giften zijn incidenteel.
- Het totaal van de geworven baten is met € 333.853, 9% lager dan begroot en 16 % lager dan 2017. Deze baten vormen 65% van de totale opbrengsten.
- Overige baten zijn met € 4.465, 66% lager dan begroot en 70% lager dan 2017. Dit komt omdat een aantal 'scriba mailingen' niet door zijn gegaan vanwege te weinig belangstelling en aantal overeenkomsten met zakelijke partners niet zijn doorgegaan. Deze baten vormen 1% van de totale opbrengsten. Deze baten zijn incidenteel.

De inkomsten uit de eigen activiteiten bedragen € 171.696, 2% lager dan begroot en 38% lager dan 2017. Deze inkomsten vormen 34% van de totale opbrengsten. Het brutoresultaat van deze inkomsten bedraagt € 48.284 of 28% van deze inkomsten. Dit is 18% lager dan begroot en 65% lager dan 2017. De daling t.o.v. 2017 wordt veroorzaakt door het wegvallen van EO-Metterdaad: € 90.368 in 2017. Al deze inkomsten zijn incidenteel en worden bepaald door het aantal activiteiten en deelnemers. De onderverdeling is:

- Levensstijl had geen inkomsten.
- Gemeentevorming met € 31.107 aan inkomsten. Dit zijn voornamelijk de inkomsten van het magazine IDEAZ.
- Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO) met € 12.245 aan inkomsten.
- Eenheid & Samenwerking met € 127.561 aan inkomsten. De belangrijkste activiteiten zijn:
  - Week van Gebed met € 8.794 aan inkomsten.
  - Mission op conferentie Opwekking € 109.569 aan inkomsten.
  - Algemene netwerkbijeenkomsten (AVG, fondsenwerving) met € 7.330 aan inkomsten.

Kosten

Kosten	werkelijk	begroting	werkelijk	begroting	werkelijk 2018 vs 2017		werk 2018 vs begr 2018		begr 2019 vs werk 2018	
	2017	2018	2018	2019	€	%	€	%	€	%
Personeelskosten	477.521	330.126	319.652	272.586	-157.869	-33,1%	-10.474	-3,2%	-47.066	-14,7%
Huisvestingskosten	32.419	16.800	13.180	18.540	-19.239	-59,3%	-3.620	-21,6%	5.360	40,7%
Afschrijvingen	14.902	13.930	13.755	11.600	-1.147	-7,7%	-175	-1,3%	-2.155	-15,7%
Kantoorkosten	7.380	6.050	3.300	4.325	-4.079	-55,3%	-2.750	-45,4%	1.025	31,0%
Publiciteit en communicatie	7.789	7.500	5.860	11.000	-1.929	-24,8%	-1.640	-21,9%	5.140	87,7%
Administratiekosten	22.406	26.050	18.886	24.581	-3.521	-15,7%	-7.165	-27,5%	5.695	30,2%
Overige kosten	10.752	-	12.854	10.000	2.102	19,6%	12.854		-2.854	
Bestuurskosten	2.280	4.750	3.380	3.750	1.100	48,2%	-1.370	-28,8%	370	10,9%
Discipelschap	7.513	-	1.512	-	-6.001	-79,9%	1.512		-1.512	
Gemeenschapsvorming	24.388	24.000	26.046	22.750	1.658	6,8%	2.046	8,5%	-3.296	-12,7%
ZWO	10.701	8.000	9.325	11.660	-1.377	-12,9%	1.325	16,6%	2.335	25,0%
Eenheid & Samenwerking	97.862	84.300	86.529	57.580	-11.333	-11,6%	2.229	2,6%	-28.949	-33,5%
Overige baten	2.779	4.000	735	1.500	-2.044	-73,6%	-3.265	-81,6%	765	104,1%
Fondsenwerving	14.415	29.000	24.259	25.500	9.844	68,3%	-4.741	-16,3%	1.241	5,1%
Totaal kosten	733.107	554.506	539.273	475.371	-193.835	-26,4%	-15.233	-2,7%	-63.902	-11,8%
Resultaat	-43.145	1.334	-29.259	-10.641	13.887	-32,2%	-30.593	-2293,2%	18.618	-63,6%
Bruto resultaat overige baten	11.894	9.000	3.730	31.260	-8.164	-68,6%	-5.270	-58,6%	27.530	738,0%
Bruto resultaat levensstijl	-313	-	-1.512	-	-1.199	383,4%	-1.512		1.512	
Bruto resultaat gemeenschaps	-210	1.400	5.663	10.300	5.873	-2798,8%	4.263	304,5%	4.637	81,9%
Bruto resultaat ZWO	89.406	3.500	3.100	730	-86.306	-96,5%	-400	-11,4%	-2.370	-76,5%
Bruto resultaat Eenheid	48.994	54.200	41.032	-9.230	-7.962	-16,2%	-13.168	-24,3%	-50.262	-122,5%
Totaal bruto resultaat	276.952	175.600	139.705	133.360	-137.247	-49,6%	-35.895	-20,4%	-6.345	-4,5%

De kosten zijn € 539.273 en dat is € 15.233 (-3%) lager dan begroot en 26% lager dan in 2017. Hieronder de toelichting:

- De personeelskosten zijn met € 319.654, € 10.474 lager (-3%) dan begroot. Dit is inclusief de (eenmalige) € 44.566 aan reorganisatiekosten. Zonder deze eenmalige bijzondere kosten komen de personeelskosten op € 275.086 hetgeen € 55.040 (17%) lager is dan begroot. De personeelskosten bedragen 59% van de totale kosten (incl. reorganisatiekosten) en 56% exclusief de reorganisatiekosten.
- De huisvestingskosten zijn met € 13.180, 22% lager dan begroot. De verhuizing naar de bovenverdieping heeft een forse bezuiniging opgeleverd.
- De afschrijvingskosten zijn met € 13.755 in lijn met de begroting.
- De kantoorkosten zijn met € 3.300, 45% lager dan begroot.
- De publiciteits- en communicatiekosten zijn met € 5.860, 22% lager dan begroot.
- De administratiekosten zijn met € 18.886, 28% lager dan de begroting.
- De overige kosten zijn met € 12.854 boven de begroting vanwege de toename in de voorziening dubieuze debiteuren.
- De bestuurskosten zijn met € 3.380, 29% onder de begroting.
- De kosten overige baten zijn € 735, 82% onder begroting vanwege het minder aantal 'scribamailingen' dan begroot.

Al deze lasten zijn structureel behalve 'overige kosten', reorganisatiekosten, en 'kosten overige baten'.

De kosten van de eigen activiteiten bedragen € 123.412, 6% boven de begroting en 12% lager dan 2017. De onderverdeling is:

- Levensstijl met € 1.512 aan kosten. Dit zijn correcties over 2017.
- Gemeentevorming met € 26.046 aan kosten. Dit zijn voornamelijk de kosten voor het magazine IDEAZ.
- Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO) met € 9.325 aan kosten.
- Eenheid & Samenwerking met € 88.529 aan kosten. De belangrijkste activiteiten zijn:
  - o Week van Gebed met € 5.157 aan kosten.
  - o Mission op conferentie Opwekking € 56.749 aan kosten.
  - o Kosten netwerkbijeenkomsten en relatieonderhoud in Nederland met € 12.362 aan kosten.
  - o Netwerkkosten buitenland (reizen en deelname) met € 7.356 aan kosten.
- De kosten voor fondsenwerving zijn € 24.259, 16% lager dan begroot omdat er geen telemarketing activiteiten zijn geweest.

Al deze kosten zijn incidenteel en worden bepaald door de activiteiten.

Saldo opbrengsten en kosten

De opbrengsten van € 510.014 waren 8% lager dan de begroting en 26% minder dan in 2017. De kosten van € 539.273 waren 3% lager dan begroot en 26% lager dan in 2017. Het nettoresultaat geeft een negatief saldo van € 29.259 terwijl de begroting een positief saldo van € 1.334 heeft. Echter, wanneer de éénmalige reorganisatiekosten van € 44.566 buiten beschouwing worden gelaten, dan zijn de kosten € 494.707 en dat geeft een positief saldo van € 15.307 over 2017.

Lastenverdeling

Het 'Overzicht lastenverdeling' laat zien hoe de uitvoeringskosten over de aandachtsgebieden zijn verdeeld.

- Lasten besteed aan doelstelling
Deze is 84% van de opbrengsten en dat is 5% hoger dan begroot en 7% lager dan in 2017. Deze afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door de reorganisatiekosten in 2017.
- Wervingskosten t.o.v. de geworven baten
Deze is 12% van de totale opbrengsten en dat is 3% meer dan begroot en 5% lager dan in 2017. Dit komt doordat er tijd is geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling van extra inkomsten voor MissieNederland in het kader van het opstellen van het nieuwe strategisch plan.
- Kosten beheer en administratie
Deze is 9% van de lasten en dat is 10% minder dan begroot en 4% hoger dan in 2017.

Balans

1. De debiteuren staan op € 42.320, na € 12.854 voorziening dubieuze debiteuren. De debiteurenstand is € 20.147 lager dan vorig jaar. Hiervan is € 11.121 gefactureerd in december 2017.

2. De liquide middelen zijn met € 81.639 afgenomen naar € 167.758 Deze middelen worden niet belegd, staan op bank- en spaarrekeningen en direct opvraagbaar.
3. De continuïteitsreserve is met € 27.186 afgenomen naar € 117.664 Dit is 36% van de personeelskosten in de begroting 2019.
4. De reserve activa bedrijfsvoering is met € 11.766 afgenomen naar € 20.008.
5. De bestemmingsreserve is met € 20.000 gelijk gebleven omdat de investering van de nieuwe website na het vaststellen strategisch plan wordt aangewend (2019).
6. De bestemmingsfondsen zijn:
  - a. Research & React € 691
Bestemd voor onderzoek naar jeugdtrends.
  - b. Profetie € 223
Bestemd voor het netwerk profetie.
  - c. Giften zendingswerkers € 355
Ontvangen giften voor zendingswerkers.
  - d. Loving & Serving Muslims € 1.633
Bestemd voor het netwerk Loving & Serving Muslims.

Beleggingen

MissieNederland hanteert een defensief beleggingsbeleid. De financiële middelen staan op meerdere bank- en spaarrekeningen en zijn elk moment vrij opneembaar.

Communicatie

MissieNederland geeft haar magazine IDEAZ (spreek uit als 'aijdeez') 4 x per jaar uit (maart, juni, september, december). IDEAZ verschijnt in een oplage van 2.000 exemplaren en wordt verstuurd aan deelnemers (kosteloos) en 793 betalende abonnees. IDEAZ wordt al deels 'duurzaam' geproduceerd en dat zal in 2019 volledig 'duurzaam' zijn. De deelnemers zijn onderverdeeld in doelgroepen met een bijbehorende digitale nieuwsbrief die 10 x per jaar wordt verspreid. Alle kerken, gemeenten en giftgevers worden 2 x per jaar geïnformeerd over MissieNederland. Veel informatie staat op de website waar de bezoeker zich kan abonneren op de nieuwsbrief. Op de (netwerk)bijeenkomsten wordt persoonlijk met de deelnemers gecommuniceerd.

Fondsenwerving

De fondswerving wordt gedaan onder (deelnemende) organisaties, (deelnemende) kerken/gemeenten, bedrijven en particulieren. In de groep particulieren zit ook een aantal persoonlijke deelnemers. De fondsenwerving richt zich op deelnemersbijdrage, vaste giften (incasso, periodieke overeenkomsten) en incidentele giften. De fondsenwervende activiteiten zijn direct mail (3 tot 4 x per jaar), digitale nieuwsbrieven, bijeenkomsten en relatiebezoeken.

- Deelnemersbijdragen
De totale deelnemersbijdrage bedraagt € 221.903 en is 44% van de totale inkomsten. Deze bijdragen zijn 4% lager dan begroot en 13% minder dan in 2017.

- **Mailingacties**

Er zijn 4 mailingacties geweest. De inkomsten van alle mailingen laten een daling zien. De fondsenwervende mailing is niet meer algemeen maar concreet voor een aandachtsgebied of een project. Daarnaast worden alleen de regelmatige gevers gemaild. De opbrengsten zijn € 20.133 (4% van de totale inkomsten), 31% lager dan begroot en 37% lager dan in 2017. In 2017 is er geen telemarketing activiteit geweest.

- **Giften**

De totale giften bedraagt € 91.817, 15% lager dan begroot en 16% lager dan in 2017. Het verschil zit voornamelijk in minder giften van stichtingen (fondsen) en bedrijven.

Overige baten en lasten

De inkomsten van de 'scriba mailing' vallen hieronder als ook de verhuur van de vergaderruimte.

Aantal deelnemers

Hieronder wordt het aantal deelnemers weergegeven op 31 december 2018.

- Het aantal deelnemende kerkgenootschappen is 9 (geen mutaties).
- Het aantal deelnemende organisaties is 161 (2 nieuwe deelnemers in 2018) De beginstand op 1 januari 2019 is 142. Dit betekent 19 opzeggingen per 1 jan. 2019; 12 vanwege wegvallen EO-Metterdaad, 2 vanwege opheffing en 5 vanwege financiële redenen.
- Het aantal deelnemende gemeenten nam toe met 3 van 227 naar 230 per 1 januari 2019.
- Het aantal persoonlijke deelnemers nam af met 15 van 428 naar 413 per 1 januari 2019.

Impact van MissieNederland

De missie van MissieNederland wordt ook als volgt weergegeven: 'We dromen van een missionaire Kerk in wijk en wereld'. Onze slogan is 'beweegt de Kerk'. Het is ons doel om vanuit de gehele Kerk de samenleving (nationaal en internationaal) meer te bereiken met het evangelie van Jezus Christus om persoonlijke en maatschappelijke veranderingen mede mogelijk te maken. Hierin is MissieNederland een instrument om de Kerk te inspireren, te motiveren en te ondersteunen. De werkwijze van MissieNederland is door het netwerk van haar deelnemers, dat is de modus operandi en deze is gericht op Nederland. Door deze rol en positie heeft MissieNederland zelf geen 'goede doelen projecten' maar haar netwerk des te meer. Door dit beter met elkaar te verbinden verwachten we meer effect op de samenleving. De impact hiervan is voor MissieNederland lastig te meten; dat ligt bij de deelnemers van het netwerk.

1.7 Toekomst

Nederland is al lang geen christelijke natie meer. Het aantal 'kerkgangers' neemt al jaren af, kerken sluiten hun deuren en die trend zet door. Hoopgevend is wel dat de eenheid en samenwerking tussen christenen in Nederland toeneemt omdat het besef groeit dat we elkaar meer en meer nodig hebben. Toch zal de dalende kerkgang effect hebben op de inkomsten van organisaties en in het verlengde op MissieNederland. We zien meer organisaties worstelen met dalende inkomsten en de deelnemersbijdrage aan MissieNederland neemt al een paar jaar af. Bij ongewijzigd beleid van MissieNederland zal de organisatie verder krimpen en komt de missie in gevaar.

Begroting 2019 vs werkelijk 2018 in%	Fondswerving			inkomsten aandachtgebieden				Overig	Totaal
	bijdragen	giften	mailing	levensstijl	gemeenschap	ZWO	Eenheid		
particulieren	8,2%	2,5%	19,2%		-0,4%	-4,9%	35,5%	-100,0%	6,6%
verbonden stichtingen	-5,9%	-100,0%			6,0%	95,0%	-76,7%	700,8%	-15,4%
verbonden gemeenten	-2,7%	49,2%			89,6%		298,8%		3,7%
stichtingen		21,2%			21,0%	2,8%	-79,9%	-100,0%	-46,8%
kerken		-8,0%			66,3%		60,6%		11,2%
bedrijven		462,6%			2,3%		-6,2%	-100,0%	26,6%
Totaal begr. 2019 vs werk. 2018 in%	-4%	11%	19%		4%	0%	-62%	622%	-9%

2018 was het laatste jaar dat MissieNederland de MissionExpo tijdens de Pinksterconferentie heeft georganiseerd. Dit heeft een forse (financiële) impact op de inkomsten en netto bijdrage. Bij het vaststellen van de begroting op 6 december was er sprake dat MissieNederland haar projectleider zou detacheren aan Opwekking voor MissionExpo 2019. Deze begrote inkomsten zijn gelijk aan de bijbehorende personeelskosten; er is budget neutraal begroot. Echter, eind december werd duidelijk dat deze mogelijkheid definitief niet doorging. Deze verandering heeft geen budgettaire gezien geen consequenties voor het beoogde netto resultaat, maar MissieNederland heeft eind december wel (versneld) afscheid genomen van haar projectleider, Egbert Bramer. Deze reorganisatiekosten zijn voorzien in 2018.

Kosten	werkelijk	begroting	werkelijk	begroting	werkelijk 2018 vs 2017		werk 2018 vs begr 2018		begr 2019 vs werk 2018	
	2017	2018	2018	2019	€	%	€	%	€	%
Personelekosten	477.521	330.126	315.700	272.586	-161.821	-33,9%	-14.426	-4,4%	-43.115	-13,7%
Huisvestingskosten	32.419	16.800	13.180	18.540	-19.239	-59,3%	-3.620	-21,6%	5.360	40,7%
Afschrijvingen	14.902	13.930	13.755	11.600	-1.147	-7,7%	-175	-1,3%	-2.155	-15,7%
Kantoorkosten	7.380	6.050	3.300	4.325	-4.079	-55,3%	-2.750	-45,4%	1.025	31,0%
Publiciteit en communicatie	7.789	7.500	5.860	11.000	-1.929	-24,8%	-1.640	-21,9%	5.140	87,7%
Administratiekosten	22.406	26.050	18.886	24.581	-3.521	-15,7%	-7.165	-27,5%	5.695	30,2%
Overige kosten	10.752	-	-	10.000	-10.752	-100,0%	-	#DEEL/0!	10.000	#DEEL/0!
Bestuurskosten	2.280	4.750	3.380	3.750	1.100	48,2%	-1.370	-28,8%	370	10,9%
Discipelschap	7.513	-	1.512	-	-6.001	-79,9%	1.512		-1.512	
Gemeenschapsvorming	24.388	24.000	26.046	22.750	1.658	6,8%	2.046	8,5%	-3.296	-12,7%
ZWO	10.701	8.000	9.325	11.660	-1.377	-12,9%	1.325	16,6%	2.335	25,0%
Eenheid & Samenwerking	97.862	84.300	86.529	57.580	-11.333	-11,6%	2.229	2,6%	-28.949	-33,5%
Overige baten	2.779	4.000	735	1.500	-2.044	-73,6%	-3.265	-81,6%	765	104,1%
Fondswerving	14.415	29.000	24.259	25.500	9.844	68,3%	-4.741	-16,3%	1.241	5,1%
Totaal kosten	733.107	554.506	522.467	475.371	-210.640	-28,7%	-32.039	-5,8%	-47.096	-9,0%
Resultaat	-43.145	1.334	-12.384	-10.641	30.762	-71,3%	-13.718	-1028,3%	1.743	-14,1%
Bruto resultaat overige baten	11.894	9.000	3.800	31.260	-8.094	-68,1%	-5.200	-57,8%	27.460	722,7%
Bruto resultaat levensstijl	-313	-	-1.512	-	-1.199	383,4%	-1.512		1.512	
Bruto resultaat gemeenschaps	-210	1.400	5.663	10.300	5.873	-2798,8%	4.263	304,5%	4.637	81,9%
Bruto resultaat ZWO	89.406	3.500	3.100	730	-86.306	-96,5%	-400	-11,4%	-2.370	-76,5%
Bruto resultaat Eenheid	48.994	54.200	41.032	-9.230	-7.962	-16,2%	-13.168	-24,3%	-50.262	-122,5%
Totaal bruto resultaat	276.952	175.600	139.775	133.360	-137.178	-49,5%	-35.825	-20,4%	-6.415	-4,6%

Opbrengsten 2019 begroting	Fondswerving			inkomsten aandachtgebieden				Overig	Totaal	% tot
	bijdragen	giften	mailing	levensstijl	gemeenschap	ZWO	Eenheid			
particulieren	18.200	74.000	24.000	-	22.000	7.000	8.000	-	153.200	33,0%
verbonden stichtingen	157.498	-	-	-	4.000	390	17.500	32.760	212.148	45,6%
verbonden gemeenten	36.682	2.000	-	-	750	-	2.000	-	41.432	8,9%
stichtingen	-	13.800	-	-	1.500	5.000	6.350	-	26.650	5,7%
kerken	-	5.000	-	-	1.300	-	2.000	-	8.300	1,8%
bedrijven	-	7.000	-	-	3.500	-	12.500	-	23.000	4,9%
Totaal opbrengsten 2019 begroot	212.380	101.800	24.000	-	33.050	12.390	48.350	32.760	464.730	100,0%
% van totaal	45,7%	21,9%	5,2%	0,0%	7,1%	2,7%	10,4%	7,0%	100%	

Door de genomen maatregelen in 2017 en 2018 zijn de financiële reserves voldoende om de continuïteit van de organisatie te borgen en onvoorziene tegenvallers op te vangen. De risicoanalyse laat zien dat een reserve van € 112.917 voor 2019 voldoende is, te weten:

- Nieuwe website (investering) € 20.000
- Werkkapitaal € 75.000
- Buffervermogen inkomstenstromen € 7.648
- Buffervermogen verplichtingen € 10.268

De financiële liquide middelen van € 167.758 per 1 januari 2019 zijn hiervoor toereikend. De continuïteitsreserve bedraagt € 117.664 en is net voldoende voor een gezonde bedrijfsvoering.

Het aantal fte daalt van 4,42 naar 4,02 (9% afname) met een éénhoofdige directie, de heer Jan Wolsheimer. De speerpunt is de verbinding tussen de aandachtsgebieden en Eenheid & Samenwerking. Het beleid is om te werken met een klein team van vaste medewerkers en projecten/activiteiten te realiseren door het inhuren van externe krachten. Hierin is in de begroting rekening mee gehouden. Deze opzet geeft meer flexibiliteit om sneller te anticiperen op veranderende omstandigheden. Echter, met een kleinere organisatie (minder fte) bestaat het risico dat de aandachtsgebieden structureel minder goed worden bediend en dat kan een negatief effect hebben in het aantal deelnemende organisaties (deelnemersbijdrage). In 2019 zullen er keuzes gemaakt worden en vertaald worden in een nieuwe visie document.

Bestuur en directie zien dat de veranderingen in het netwerk snel gaan en dat deze een effect hebben op MissieNederland. We zien dat de enige constante factor de verandering is en daarop moet MissieNederland anticiperen. Daarom zijn veranderingen niet uit te sluiten, hoe moeilijk deze ook kunnen zijn voor de betrokkenen, om financieel gezond te blijven en, nog belangrijker, om van (meer) betekenis te kunnen zijn voor de Kerk in Nederland en daarbuiten. MissieNederland verwacht medio 2019 haar nieuwe visiedocument te presenteren waarin keuzes worden gemaakt. Keuzes die worden gedragen door het netwerk van MissieNederland. Om door meer samenwerking en betere afstemming, beter werkzaam te zijn in het Koninkrijk van Jezus Christus. Om ons gezamenlijk, via het netwerk, uit te strekken naar de wereld. Want daar gaat het om: getuige zijn van Jezus Christus om volken te bereiken met de Zijn evangelie. Missionair Kerk zijn in wijk en wereld.

Dat is in eerste plaats een zaak van gebed en aan het eind van dit jaarverslag willen wij u oproepen om hiervoor te bidden.

Driebergen, 18 april 2019.

Ing. J. van de Poll MA
Voorzitter

J.R. Sloots MGM
Secretaris

J. Wolsheimer
Directeur

2. JAARREKENING 2018

2.1 Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2018	31-12-2017
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa			
Inventaris	2.7.1	20.008	31.784
		-----	-----
<u>Vlottende activa</u>			
Vorderingen			
Debiteuren	2.7.2	42.320	62.467
Overige vorderingen en activa	2.7.3	8.160	3.856
		-----	-----
		50.480	66.323
		-----	-----
Liquide middelen	2.7.4	167.758	249.397
		-----	-----
Totaal activa		238.246	347.504
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2018	31-12-2017
		€	€
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>	2.7.5		
Continuïteitsreserve		126.891	144.850
Reserve activa bedrijfsvoering		20.008	31.784
Bestemmingsreserve		20.000	20.000
		166.899	196.634
		-----	-----
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen	2.7.6	2.903	2.426
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Crediteuren		7.645	13.429
Belastingen en sociale lasten	2.7.7	10.039	10.496
Overige kortlopende schulden	2.7.8	50.760	124.519
		68.444	148.444
		-----	-----
Totaal passiva		238.246	347.504

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
		€	€	€
<u>BATEN</u>				
Van particulieren	2.8.1	144.472	187.500	191.156
Van bedrijven	2.8.2	17.992	14.500	11.015
Van verbonden organisaties-zonder-winststreven	2.8.3	286.570	283.340	405.172
Van andere organisaties-zonder-winststreven	2.8.4	56.515	57.500	67.945
Som van de geworven baten		505.549	542.840	675.288
Overige baten		4.465	13.000	14.674
Som van de baten		510.014	555.840	689.962
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan de doelstelling				
Discipelschap	2.4	1.704	6.155	17.405
Gemeenschap	2.4	51.239	54.773	130.194
ZWO	2.4	92.544	102.371	152.631
Samenwerking	2.4	284.953	283.299	328.836
Totaal besteed aan de doelstelling		430.440	446.598	629.066
Wervingskosten				
Kosten werving baten	2.4	35.855	41.308	30.224
Kosten werving overige baten		23.432	10.155	9.102
		59.287	51.463	39.326
Beheer en administratie	2.4	49.546	56.445	64.715
		539.273	554.506	733.107
Resultaat		-29.259	1.334	-43.145

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
Resultaatbestemming reserves		
Continuïteitsreserve	-17.960	-31.355
Reserve activa doelstelling	-11.776	-11.074
Bestemmingsreserve	-	-
	<u>-29.736</u>	<u>-42.429</u>
	-----	-----
Resultaatbestemming fondsen		
Bestemmingsfondsen	477	-716
	<u>-----</u>	<u>-----</u>
Totaal	<u>-29.259</u>	<u>-43.145</u>
	=====	=====

2.4 Overzicht lastenverdeling

	Discipel- schap	Gemeen- schap	ZWO	Samenwerking
	€	€	€	€
Aankopen en verwervingen	1.512	26.046	9.324	86.528
Publicatie en communicatie	3	401	1.323	3.155
Personeelskosten	167	21.847	72.169	172.074
Huisvestingskosten	7	901	2.976	7.095
Kantoor- en algemene kosten	8	1.104	3.647	8.696
Afschrijvingen	7	940	3.105	7.405
	<u>1.704</u>	<u>51.239</u>	<u>92.544</u>	<u>284.953</u>

Fondsen- werving	Werving overige baten	Beheer en admini- stratie	Kosten		
			Totaal werkelijk 2018	<i>Totaal begroting 2018</i>	Totaal werkelijk 2017
€	€	€	€	€	€
24.259	735	22.267	170.671	126.150	157.659
184	361	434	5.861	7.500	7.789
10.056	19.682	23.656	319.651	380.126	477.521
415	812	975	13.181	16.800	32.419
508	995	1.196	16.154	-	42.817
433	847	1.018	13.755	13.930	14.902
35.855	23.432	49.546	539.273	544.506	733.107

Doelbestedingspercentage van de baten:

Besteed aan doelstellingen/

totale baten 84,4% 80,4% 91,2%

Doelbestedingspercentage van de lasten:

Besteed aan doelstellingen/

totale lasten 79,8% 80,5% 85,8%

Wervingspercentage:

Kosten werving baten/

Som van de geworven baten 7,1% 6,4% 4,5%

Norm kosten beheer en administratie:

Kosten beheer en administratie/

totale lasten 9,2% 10,2% 8,8%

2.5 Kasstroomoverzicht

	2018	2017
	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Resultaat	-29.259	-43.145
Afschrijvingen	13.755	14.902
Cash-flow	-15.504	-28.243
<i>Mutaties in:</i>		
Debiteuren	20.147	-33.018
Overige vorderingen en activa	-4.304	14.135
Crediteuren	-5.784	-7.413
Belastingen en sociale lasten	-457	-172
Overige kortlopende schulden	-73.758	91.217
	-64.156	64.749
Totaal kasstroom uit activiteiten	-79.660	36.506
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen in materiële vaste activa	-1.979	-3.376
Desinvesteringen in materiële vaste activa		-449
Totaal kasstroom uit investeringen	-1.979	-3.825
Totale kasstroom	-81.639	32.681
Saldo liquide middelen begin	249.397	216.716
Totale kasstroom	-81.639	32.681
Saldo liquide middelen eind	167.758	249.397

2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor 'Richtlijn Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Grondslagen van waardering

2.6.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.6.3 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Subsidieverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit terzake, welke schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie.

2.6.4 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

2.6.5 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als waarschijnlijk of vaststaand is dat een verplichting zich gaat voordoen maar waarvan de omvang of het tijdstip van ontstaan niet bekend is.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.6.6 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.6.7 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

2.6.8 Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

2.6.9 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De pensioenregeling betreft een toegezegde bijdrage regeling. De pensioenpremies worden afgedragen aan de pensioenmaatschappij. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst en RJ 271 is het de vennootschap toegestaan de pensioenregeling te verwerken overeenkomstig de verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering. Uit dien hoofde worden de over een jaar verschuldigde pensioenpremies als pensioenlasten in de winst- en verliesrekening verwerkt.

2.6.10 Kostentoerekening

De kosten worden toegerekend aan kostendragers op basis van daadwerkelijk bestede tijd.

2.7 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.7.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat.

	2018	2017
	€	€
<u>Stand per 1 januari</u>		
Aanschafwaarde	88.627	182.420
Cumulatieve afschrijvingen	-56.843	-139.559
	<u>31.784</u>	<u>42.861</u>
<u>Mutaties boekjaar</u>		
Investerings	1.979	3.376
Afschrijvingen	-13.755	-14.902
Aanschafwaarde desinvesteringen	-	-97.169
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	-	97.618
Verschillen	-	7
	<u>11.776</u>	<u>-11.070</u>
<u>Stand per 31 december</u>		
Aanschafwaarde	90.606	88.627
Cumulatieve afschrijvingen	-70.598	-56.843
	<u>20.008</u>	<u>31.784</u>

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages.

Inventaris 20% - 33%

2.7 Toelichting op de balans

	2018	2017
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
<u>2.7.2 Debiteuren</u>		
Debiteuren	63.740	72.154
Voorziening dubieuze debiteuren	-21.420	-9.687
Saldo per 31 december	<u>42.320</u>	<u>62.467</u>

De voorziening voor dubieuze debiteuren is statisch bepaald.

2.7.3 Overige vorderingen

Vooruitbetaalde kosten	431	1.127
Waarborgsommen	460	460
Overige vorderingen	7.269	2.269
Saldo per 31 december	<u>8.160</u>	<u>3.856</u>

2.7.4 Liquide middelen

ING Bank	1.574	2.233
Rabobank	80.702	91.851
Rabobank spaarrekening	32.774	52.774
Rabobank VvEE	-	5
ASN Ideaalsparen	52.708	102.534
Saldo per 31 december	<u>167.758</u>	<u>249.397</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

2.7 Toelichting op de balans

	2018	2017
	€	€
PASSIVA		
<u>2.7.5 Reserves</u>		
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	144.850	176.205
Mutatie volgens resultaatbestemming	-17.960	-31.355
Afronding	1	-
Saldo per 31 december	<u>126.891</u>	<u>144.850</u>
De basis voor de hoogte van de continuïteitsreserve bedraagt 50% van de personeelskosten.		
Reserve activa bedrijfsvoering		
Saldo per 1 januari	31.784	42.858
Resultaatbestemming	-11.776	-11.074
Saldo per 31 december	<u>20.008</u>	<u>31.784</u>
Bestemmingsreserve		
Saldo per 1 januari	20.000	20.000
Resultaatbestemming	-	-
Saldo per 31 december	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>

Deze bestemmingsreserve is gevormd in voor de financiering van toekomstige investeringen.

2.7 Toelichting op de balans

2.7.6 Bestemmingsfondsen

	Saldo 01-01-2018	Ontvangen fondsen	Bestede fondsen	Saldo 31-12-2018
	€	€	€	€
Missionaire bezinning research/react	927	2.247	2.482	692
Profetie	222	50	49	223
Loving & Serving Muslims	1.027	950	344	1.633
Kerklab	250	-	250	-
Zendingswerkers	-	1.090	735	355
	<u>2.426</u>	<u>4.337</u>	<u>3.860</u>	<u>2.903</u>
			2018	2017
			€	€

Kortlopende schulden

2.7.7 Belastingen en sociale lasten

Af te dragen loonheffing en sociale lasten	10.039	10.496
Saldo per 31 december	<u>10.039</u>	<u>10.496</u>

2.7.8 Overige kortlopende schulden

Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	5.704	12.795
Reservering vakantiedagen	3.951	7.723
Accountantskosten	6.353	4.840
Reorganisatiekosten	33.341	86.157
Overlopende passiva	1.411	13.004
Saldo per 31 december	<u>50.760</u>	<u>124.519</u>

2.7 Toelichting op de balans

2.7.9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de huur van het kantoor is een huurovereenkomst aangegaan voor 5 jaar, ingaande per 1 december 2017. De overeenkomst heeft betrekking tot een kantoorpand welk is gevestigd aan de Hoofdstraat 51 te Driebergen-Rijsenburg. Tussentijds opzeggen is niet mogelijk. De huurvergoeding bedraagt € 12.000 per jaar. Per 31 december 2018 resteert een huurverplichting van totaal € 48.000.

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
<u>2.8.1 Baten van particulieren</u>			
Bijdragen	16.814	31.000	31.260
Giften	72.160	75.000	75.670
Mailingen	20.133	29.000	31.873
Aandachtsgebieden	35.365	52.500	52.353
	<u>144.472</u>	<u>187.500</u>	<u>191.156</u>
<u>2.8.2 Baten van bedrijven</u>			
Giften	1.244	11.500	6.819
Aandachtsgebieden	16.748	3.000	4.196
	<u>17.992</u>	<u>14.500</u>	<u>11.015</u>
<u>2.8.3 Baten van verbonden organisaties-zonder-winststreven</u>			
Bijdragen	205.089	199.940	224.092
Giften	1.590	5.000	9.295
Aandachtsgebieden	79.891	78.400	171.785
	<u>286.570</u>	<u>283.340</u>	<u>405.172</u>
<u>2.8.4 Baten van andere organisaties-zonder-winststreven</u>			
Giften	16.822	16.000	17.938
Aandachtsgebieden	39.693	41.500	50.007
	<u>56.515</u>	<u>57.500</u>	<u>67.945</u>

2.8 Toelichting op de baten (vervolg)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
2.8.5 Inkomsten aandachtsgebieden			
<i>Naar thema:</i>			
Discipelschap	-	-	7.200
Gemeenschap	31.710	25.400	24.178
ZWO	12.425	11.500	100.107
Samenwerking	127.561	138.500	146.856
	<u>171.696</u>	<u>175.400</u>	<u>278.341</u>
<i>Naar bron:</i>			
Particulieren	35.366	52.500	52.353
Bedrijven	16.748	3.000	4.196
Verbonden organisaties-zonder-winststreven	79.890	78.400	171.785
Andere organisaties-zonder-winststreven	39.692	41.500	50.007
	<u>171.696</u>	<u>175.400</u>	<u>278.341</u>

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
<u>2.9.1 Personeelskosten</u>			
Lonen en salarissen	275.413	245.379	307.690
Sociale lasten	53.756	44.148	54.342
Pensioenlasten	8.709	9.400	10.750
Reorganisatiekosten	-44.566	-	88.690
Overige personeelskosten	26.340	31.199	16.049
	<u>319.652</u>	<u>330.126</u>	<u>477.521</u>

Het gemiddeld aantal FTE's gedurende 2018 bedroeg 5,43 (2017: 6,48).

Het bestuur is onbezoldigd. De personeelskosten inclusief werkgevers- en pensioenlasten van de directie bedragen:

- J.C. Wessels € 23.136, 1 fte van 1 januari 2018 tot en met 1 mei 2018. Voor deze kosten was in 2017 reeds een voorziening getroffen.
- A.H. Veldwijk € 63.880, 0,8 fte van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.
- J. Wolsheimer € 4.951, van 1 december 2018 tot en met 31 december 2018.

2.10 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Driebergen-Rijsenburg op _____ 2019.

Ing J. van de Poll MA
Voorzitter

J.R. Sloots MGM
Secretaris

3. OVERIGE GEGEVENS

ACCOUNTANTS
IN NON-PROFIT

Stichting MissieNederland
Hoofdstraat 51
3971 KB DRIEBERGEN-RIJSENBURG

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting MissieNederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting MissieNederland te Driebergen-Rijsenburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting MissieNederland per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting MissieNederland zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- begroting 2019.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 18 juni 2019.

WITh accountants B.V.

P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018 van Stichting MissieNederland te Driebergen-Rijsenburg

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGE

Begroting 2019

	Begroting 2019	Realisatie 2018	Begroting 2018
	€	€	€
<u>BATEN</u>			
Van particulieren	153.200	144.472	187.500
Van bedrijven	23.000	17.992	14.500
Van verbonden organisaties-zonder-winststreven	220.820	286.570	283.340
Van andere organisaties-zonder-winststreven	34.950	56.515	57.500
Som van de geworven baten	431.970	505.549	542.840
Overige baten	32.760	4.465	13.000
Som van de baten	464.730	510.014	555.840
<u>LASTEN</u>			
Besteed aan de doelstelling			
Discipelschap	-	1.704	6.155
Gemeenschap	42.641	51.239	54.773
ZWO	89.214	92.544	102.371
Samenwerking	205.536	284.953	283.299
Totaal besteed aan de doelstelling	337.391	430.440	446.598
Wervingskosten			
Kosten werving baten	47.007	35.855	41.309
Kosten werving overige baten	46.475	23.442	10.155
	93.482	59.287	51.464
Beheer en administratie	44.498	49.546	56.444
	475.371	539.273	554.506
Resultaat	-10.641	-29.259	1.334